voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 1 oktober 2026

Onderwerp	Standpunt gemeente Zwolle in relatie tot onderzoeken verplaatsing emplacementen Arnhem Goederen
Versienummer	4.0
Portefeuillehouder	Gerdien Rots

Samenvatting

Het afgelopen jaar is gemeente Zwolle benaderd door gemeente Arnhem om mee te denken over het verplaatsen van diverse emplacementsfuncties van ProRail van het opstelterrein “Arnhem Goederen” naar andere locaties in het land. Dit is noodzakelijk in verband met de realisatie van een grootschalige woningbouwlocatie in Arnhem (Rijnpark).

Inmiddels zijn onderzoeken gedaan naar de mogelijkheden voor de verplaatsing. Het betreft diverse functies. Naar Zwolle wordt gekeken de stalling van een slijptrein. Dit is een functie die een zekere mate van overlast veroorzaakt. Daarvoor zijn in Zwolle twee locaties voorgesteld door ProRail: Zwolle RGS (het bestaande rangeerterrein) en Zwolle Deventerstraatweg (een bestaand ProRail-terrein). Ten aanzien van de locaties in Zwolle is in ambtelijke en bestuurlijke gesprekken duidelijk aangegeven dat wat haar betreft de locatie Deventerstraatweg uiterst onwenselijk is, omdat deze locatie tegen een bestaande woonwijk aan ligt en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen beperkt.

Bijlagen
nvt

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van: het standpunt gemeente Zwolle in relatie tot onderzoeken verplaatsing emplacementen Arnhem Goederen.

Datum 1 oktober 2026

Inleiding
Het afgelopen jaar zijn (vervolg) onderzoeken gedaan naar de mogelijkheden voor de verplaatsing van het ProRail- en NS emplacement op opstelterrein ‘Arnhem Goederen, ten behoeve van de ontwikkeling van een grootschalige woningbouwlocatie (Rijnpark).

Eerdere onderzoeken naar de verplaatsing zijn door ProRail uitgevoerd en in 2025 vastgesteld door de gezamenlijke opdrachtgevers: gemeente Arnhem, de ministeries van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en Volkshuisvesting en Ruimtelijk Ordening (VRO), ProRail, Nederlandse Spoorwegen (NS), provincie Gelderland en de Groene Metropoolregio (GMR). Er is daarna ambtelijk en bestuurlijk contact gelegd met de mogelijk ontvangende gemeenten, waaronder Zwolle, zodat zij op de hoogte waren van de uitkomsten van de onderzoeken en vervolgstappen. Een van de mogelijk ontvangende gemeenten is Zwolle. Daarbij is een locatie aan de Deventerstraatweg in beeld en is later de locatie RGS toegevoegd.

Kader
Ruimtelijk Toekomstperspectief
Ontwikkelkader Spoorzone

Kernboodschap
Ten aanzien van de locaties in Zwolle is in ambtelijke en bestuurlijke gesprekken naar voren gekomen dat de gemeente Zwolle de wens van het ministerie van BZK om beide locaties te onderzoeken respecteert, maar is duidelijk aangegeven dat wat Zwolle betreft de locatie Deventerstraatweg uiterst onwenselijk is, omdat deze locatie tegen een bestaande woonwijk aan ligt en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen beperkt. Daarom blijft er vanuit Zwols perspectief feitelijk maar één locatie over (Zwolle RGS).

Toelichting
Voor het ProRail emplacement is in eerste instantie de kansrijkheid voor in- of uitbreiding op bestaande emplacementen van ProRail verder onderzocht. Uit dit onderzoek bleek, dat de verschillende functies van het ProRail-emplacement los van elkaar kunnen worden verplaatst, en ondergebracht kunnen worden op bestaande emplacementen in de plaats van op één nieuwe locatie in het buitengebied. Vervolgens heeft er een eerste trechtering plaatsgevonden van potentiële locaties voor verplaatsing. Concreet gaat het om de volgende locaties voor de verschillende functies:

- Slijp- en freestrein: Zwolle Oosterhaven (2e voorkeur Meppel)
- Infradepot: Maarn Goederen
- Verzamellocatie infravervoerders: Blerick en Maarn Goederen
- Infra laad- en losplaats: Maarn Goederen

Een slijptrein betreft een specialistisch spooronderhoudsvoertuig dat wordt ingezet voor het herstellen van het profiel van spoorstaven. Door slijtage tijdens regulier treinverkeer wordt periodiek onderhoud noodzakelijk om veiligheid, comfort en levensduur van de infrastructuur te waarborgen.
Omdat deze werkzaamheden veelal gedurende de nacht plaatsvinden, is overdag behoefte aan een geschikte opstel- en onderhoudslocatie.

Naast ruimte voor het parkeren van de trein is daarbij ook ruimte benodigd voor inspectie, reiniging en vervanging van slijpschijven en overige onderhoudsactiviteiten. Voor deze werkzaamheden zal er ook een milieuvergunning noodzakelijk zijn voor geluid en vermoedelijk fijnstof.

Binnen het Ontwikkelkader Spoorzone wordt het terrein tussen de Deventerstraatweg en het spoor benoemd als een potentiële toekomstige ontwikkellocatie. De ambitie is om dit gebied op termijn te transformeren naar een stedelijk milieu dat in ruimtelijk en programmatisch opzicht aansluit bij zowel Assendorp als de Spoorzone. De daadwerkelijke uitwerking en ontwikkeling hiervan is afhankelijk van de toekomstige beschikbaarheid van het gebied.

De locatie bevindt zich in een gebied waar de afgelopen jaren substantieel is geïnvesteerd in de kwaliteit van de openbare ruimte en de verdere ontwikkeling van de Spoorzone. Gemeente Zwolle, Provincie Overijssel, NS en ProRail werken gezamenlijk aan de ambitie om het stationsgebied verder te ontwikkelen tot een hoogwaardig, duurzaam en groen stedelijk gebied. Deze ambitie staat haaks op de industriële functie van een slijptrein met de bijbehorende geluids- en mogelijke fijnstofaspecten.

De beoogde opstellocatie bevindt zich tevens op relatief korte afstand van de ontwikkelingen in de Spoorzone zoals de ontwikkeling van De Tapper (Gildenhof) en de monumentale Hoge Spoorbrug. Hierdoor vormt de locatie een belangrijke schakel in de toekomstige ruimtelijke kwaliteit van dit deel van de stad.

De Deventerstraatweg vormt de overgang én verbinding met Assendorp en moet daarom nadrukkelijk worden gezien in relatie tot de ontwikkeling van de wijk. Assendorp is een vooroorlogse stadswijk waar stap voor stap sprake is van wijkvernieuwing. Naast gemeentelijke investeringen in de openbare ruimte ontstaan er steeds meer particuliere initiatieven die bijdragen aan vergroening, verblijfskwaliteit en het versterken van de leefomgeving. De Deventerstraatweg kan hierin niet als een op zichzelf staand gebied worden beschouwd, maar als een belangrijke rand van de wijk en daarmee als onderdeel van het dagelijks leefmilieu van Assendorp. De inrichting en uitstraling van de straatweg zouden daarom moeten aansluiten bij de ontwikkeling van de wijk: meer ruimte voor groen en verblijf, een aantrekkelijke en veilige verbinding en een ontwikkeling die de identiteit van Assendorp versterkt.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Verwacht wordt dat een dergelijke functie gevolgen heeft voor de beleving van het gebied, de aantrekkelijkheid van toekomstige woningbouwlocaties en het gewenste stedelijke karakter van de entree van Zwolle. Deze belangen wegen zwaar in de afweging van Zwolle om de locatie Deventerstraatweg af te wijzen als kansrijke locatie voor het opstelterrein van de zogenaamde ‘slijptrein’. Participatie over dit onderwerp heeft in deze fase nog niet plaatsgevonden.

Communicatie
Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken van de onderzoeken. Over de uitkomst van de verplaatsing van de slijp- en freestrein zullen wij u opnieuw informeren. Een participatieproces met de omgeving kan onderdeel uitmaken van de verdere onderzoeken.

Datum 1 oktober 2026

Duurzaamheid
Vanwege bovengenoemde argumenten zijn wij van mening dat de locatie Deventerstraatweg niet geschikt is voor een duurzame vestiging van het opstelterrein en zullen wij dit ook als zodanig communiceren richting alle betrokken partijen

Financiën
Deze raadsbrief heeft geen financiële consequenties.

Risico's
Geen risico's.

Vervolg
Het ministerie van BZK wil graag alle oplossingsrichtingen (dus ook de Deventerstraatweg) onderzoeken. Ten aanzien van de locaties in Zwolle is in ambtelijke en bestuurlijke gesprekken naar voren gebracht dat de gemeente Zwolle de wens van het ministerie van BZK om beide locaties te onderzoeken respecteert, maar is duidelijk aangegeven dat wat Zwolle betreft de locatie Deventerstraatweg uiterst onwenselijk is, omdat deze locatie tegen een bestaande woonwijk aan ligt en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen beperkt. Daarom blijft er vanuit Zwols perspectief feitelijk maar één locatie over (Zwolle RGS).

De volgende stap in de regionale verkenning van het ProRail-emplacement is om de technische ontwerpen per locatie nader uit te werken, op basis van daarvan een nadere analyse op omgevingseffecten uit te voeren. Vervolgens wordt beoordeeld of de locaties nog steeds geschikt zijn en wordt, als er nog meerdere opties zijn, in overleg met betrokken partijen en in afweging van de belangen van belanghebbenden per locatie, een keuze gemaakt en het vervolgproces ingericht.

Deze stap wordt vastgelegd door ProRail in de memo kansrijke oplossingsrichtingen, waarvan de oplevering rond de jaarwisseling verwacht wordt. De volledige afronding van de regionale verkenning voor het ProRail-emplacement en de vaststelling van de voorkeurslocaties is voorzien in 2027.

Openbaarheid
Deze beslisnota en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer